### พลวัตของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา (ปี 1989-2001)



น.ส. นุชจรี เสน่หา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2546 ISBN 974-17-4455-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

#### THE DYNAMICS OF THAI - US ECONOMIC RELATIONS (1989-2001)

#### Miss Nuchjaree Saneyha

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in International Relations

Department of International Relations

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-4455-2

พลวัตของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับ หัวข้อวิทยานิพนธ์ สหรัฐอเมริกา (ปี 1989-2001) นางสาวนุชจรี เสน่หา โดย ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สาขาวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.จูิตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต OHA mrlmlw คณบดีคณะรัฐศาสตร์ (ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์) คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ Som In (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปณิธาน วัฒนายากร) (อาจารย์ ดร.ฐิดินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์)

กรรมการ

(อาจารย์ สรวิศ ชัยนาม)

นางสาวนุชจรี เสน่หา : พลวัตของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา (ปี 1989-2001) , (DYNAMICS OF THAI - US ECONOMIC RELATIONS (1989-2001))

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. จิตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์, 252 หน้า ISBN 974-17-4455-2

การเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี 1989-2001 ได้ถูก กำหนดโดยปัจจัยหลักที่สำคัญคือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ จากความสัมพันธ์ที่มีลักษณะของการครอบงำจาก ไปสู่ความสัมพันธ์ที่อยู่ในลักษณะที่ต้องการพึ่งพาสหรัฐอเมริกามากขึ้น เศรษฐกิจปี 1997 จวบจนกระทั่งเมื่อ รัฐบาล และ!MF ประสบความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ได้กระทำ ให้เกิดพลังชาตินิยมที่ต้องการพึ่งพาตนเอง และภูมิภาคเอเชียมากขึ้น และได้กลายเป็นแนวคิดหลักทางนโยบาย เศรษฐกิจและการต่างประเทศของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร เหตุวินาศกรรม 9/11 ได้กลายเป็นสาเหตุสำคัญที่กระทำให้ปัจจัยด้านความมั่นคงมีความสำคัญมากขึ้น อีกทั้งเป็นเหตุ ให้ไทยมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกามากขึ้นด้วย ทั้งนี้ผ่านการให้ความร่วมมือในการส่งเสริมและสนับสนุน สหรัฐอเมริกาในการต่อต้านการก่อการร้าย จากสภาพความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลงไปดังที่ได้กล่าวในข้างด้นนั้นมีความ น่าสนใจมาก เพราะรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะในช่วงภายหลังสงครามเย็นนั้น ได้เปลี่ยนจากพันธมิตรด้านความมั่นคงไปเป็นประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ ใกล้เคียงกัน อีกทั้งในช่วงเวลานั้น ไทยกลายเป็นประเทศที่เจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจสูงสุด จนได้รับการขนานนามว่า The Fifth Tiger ซึ่งแนวทางดัง กล่าว กำลังสวนทางกับประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา เพราะสหรัฐอเมริกากำลังประสบปัญหาเศรษฐกิจ ภายในประเทศ ดังนั้น ในเวลานี้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกาจึงอยู่ในสภาพที่ห่างเหินกันมากขึ้น เนื่อง จากไทยมีความต้องการที่จะพึ่งพาตนเอง และมีปรารถนาที่จะเป็นประเทศศูนย์กลางทางเศรษฐกิจภายในภูมิภาคมาก ้ขึ้น อีกทั้งในช่วงเวลานี้ ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจกับสหรัฐอเมริกาก็ทวีขึ้น อันเนื่องมาจากลัทธิกีดกันทางการค้าที่ สหรัฐอเมริกาใช้กับไทยด้วยเพราะฉะนั้น รัฐบาลไทยจึงได้ปรับความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา จากที่ต้องการพึ่งพาตน เองมากขึ้น กลายเป็นความต้องการที่จะพึ่งพาสหรัฐอเมริกามากขึ้นผ่านกองทุนการเงินระหว่างประเทศ อย่างไรก็ดี เนื่องจากการใช้นโยบายแก้ไขเศรษฐกิจที่ผิดพลาดของกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้เป็นเหตุให้สภาพเศรษฐกิจ เกิดการหดตัวอย่างรุนแรง นำมาซึ่งปัญหาทางสังคม และเศรษฐกิจมากมาย ในช่วงเวลานี้ ประชาชนแสดงความไม่พอ ใจในการบริหารงานของรัฐบาล รวมถึงสหรัฐอเมริกา และกองทุนการเงินระหว่างประเทศอย่างมาก เพราะมองว่า บุคคลเหล่านี้ เป็นสาเหตุที่นำมาซึ่งการล่มสลายของเศรษฐกิจตน ดังนั้น ไม่เพียงแต่พวกเขาจะทำการขับไล่บุคคลเหล่า นี้ แต่พวกเขาได้พยายามที่จะแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจใหม่ด้วย เพราะฉะนั้น เมื่อ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และพรรคไทยรักไทย ได้เสนอนโยบายเชิงประชานิยม ที่เน้นการพึ่งพาตนเอง และภูมิภาคเอเชียมากขึ้น จึง เป็นผลให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และพรรคไทยรักไทย รับชัยชนะเหนือการเลือกตั้ง อันเป็นจุดเริ่มดันของการปรับ เปลี่ยนแนวทางการดำเนินนโยบายต่างประเทศอีกครั้ง นั่นคือ การเน้นพึ่งพาตนเอง และให้ความสำคัญกับนโยบายภูมิ ภาคนิยมมากกว่าความต้องการที่พึ่งพาสหรัฐอเมริกา และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามเหตุวินาศ กรรม 9/11 ได้กลายเป็นอุบัติเหตุครั้งสำคัญที่กระทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกามีการปรับเปลี่ยนให้ ใกล้ชิดกันมากขึ้นอีกครั้งผ่านการส่งเสริม และสนับสนุนกันและกันในการต่อต้านการก่อการร้าย

ภาควิชา สาขาวิชา ปีการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

2546

##4381142124: MAJOR INTERNATIONAL RELATIONS

KEY WORD : DYNAMICS/ ECONOMIC / ECONOMIC FACTOR/ DEPENDENT

NUCHJAREE SANEYHA: THE DYNAMICS OF THAI – US RELATIONS (1989-2001)
THESIS ADVISOR: THITINUN PONGSUDHIRAK, Ph.D. 252 pp. ISBN 974-17-4455-2

The change in economic relationship between Thailand and the US since 1989 to 2001 has been regulated by significant factor which is the economic factor. It has developed from low to high dependent on the US due to economic crisis in 1997. Since the government and the International Monetary Funds (IMF) have failed to solve economic problems, the need to be self-dependent and Asia region-dependence has emerged as a result of nationalism power. This became the main concept of the current government's economic and foreign affairs policies, which are under the charge of the Prime Minister Thaksin Shinawatra. However, the September 11 incident has made security factor become more important. It also caused Thailand to have closer relationship with the US, since Thailand needed to cooperate with by promoting and supporting the US to resist the terrorists attack. From the mentioned above, The study of Thai and the US relations are instructive because the pattern of the relations have been changed from security alliance to equal economic partnership. Moreover, Thailand has become the fastest growth country in national economy and named "The Fifth Tiger". This pattern is in contrast with the US because at that time the US was encountering domestic economic problems. So, the relationship between Thailand and the US are shaken. While the US has been using more strict and unfair economic policy, Thailand was seeking the ways to rely on itself and achieving the leader in the Golden Cape region. However, in 1997 Thailand faced a severe economic crisis and led to the changing of policy. From the leader in the region Thailand needed to adjust economic relations with the US in for the financial helps and supports, Thailand had borrowed money from IMF. But the economy become still worsened because the structure of IMF itself make the domestic economy corrupted. At that period, most of Thai people did not satisfy with the management of Thai government and blamed both the US and IMF. They thought these people brought the economy to an end. Consequently, they sought the way to exile them and in the same time tried to recover the nation's economy. Fortunately, Thaksin Shinnawatra, the head of Thai Rak Thai Party represented the populism policy which emphasized on relying on itself and the region. These made Thaksin win the election overwhelmingly and changed the relation policy with the US which concentrated about relying more on itself and the region that the US and IMF. However, the September, 11 crisis brought about the new dimension of the relations with the US that is Thailand has closer relationship with the US by promoting and supporting the US to resist the terrorists attack.

Department of

International Relations

Field of study International Relations

Academic year 2003

Student's signature......

Advisor's signature..

#### กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้กระทำผ่านกระบวนการของความพยายามอย่างที่สุดในการฟันผ่า เอาชนะอุปสรรคและสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ จนสามารถบรรลุความสำเร็จได้ในที่สุด

ความสำเร็จดังกล่าวข้างต้นนอกจากขึ้นกับตัวผู้ศึกษาเองแล้ว ยังต้องอาศัยความ อนุเคราะห์จากบุคคลอีกหลายท่าน ไม่ว่าจะเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิธาน วัฒนายากร , อาจารย์ สรวิศ ชัยนาม และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ ดร. จูิดินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์ อาจารย์ที่ ปรึกษาที่มีทั้งความลุ่มลึกเชิงวิชาการ และเป็นอาจารย์ที่คอยถ่ายทอดวิชาความรู้และวิธีวิจัยอัน เป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาอย่างมากในตลอดเวลา อีกทั้งคอยแนะนำแหล่งความรู้ให้แก่ลูกศิษย์อยู่ เสมอ

นอกจากนี้แล้วยังมีบุคคลอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะด้องกล่าวถึง คือ คุณพ่อคุณแม่ที่ ให้การสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้เป็นอย่างดี รวมถึงเพื่อนพี่น้องที่เป็นกำลังใจ และ ให้การสนับสนุนอย่างเด็มที่เสมอมาด้วย

อย่างไรก็ดี หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องใด ๆ เกิดขึ้น ผู้ศึกษาขอรับผิดชอบแต่ เพียงผู้เดียว และคาดหวังว่าผู้ศึกษาท่านอื่น ๆ จะนำไปประยุกด์ในการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา ต่อไปในอนาคต

# สารบัญเนื้อหา

		หน้า
บทคัด	าย่อภาษาไทย	৻
บทคัด	าย่อภาษาอังกฤษ	ବ
กิตติก	ารรมประกาศ	ฉ
สารบั	, ຄູ	ช
สารบั	<i>,</i> ญตาราง	
สารบั	ัญแผนภูมิ	
บทที่		
1.	บทน้ำ	1
	1.1 สภาพปัญหาและความสำคัญของประเด็นปัญหา	1
	1.2 สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา	11
	1.3 กรอบความคิด	12
	1.4 ขอบเขตในการศึกษา	17
	1.5 วิธีการดำเนินและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	17
	1.6 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	17
	1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	18
	1.8 เนื้อหาในการศึกษา	19
2 ജ്വ	รวจวรรณกรรม: ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา	20
Z. 61 1	งงงงงง พราคยาวกราย เกายายายายาก เกายายายายายายายายายายายายายายายายายายาย	20
3. พล	ลวัตของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา	
ท	ศวรรษที่ 1950-1980	40
	3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกาในยุคสงครามเย็น	
	(ทศวรรษที่1950 –1 970)	41
	3.1.1 รัฐบาลสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม :	
	ใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกา เพื่อสร้างความชอบธรรม	
	ของอำนาจ (ปี 1948-1957)	44
	3.1.2 รัฐบาลสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ :	
	ยึดมั่นนโยบายต่อด้านคอมมิวนิสต์ เพื่อสร้างชาติ	
	(Modernization) (ปี่ 1958-1963)	53
	3.1.3 รัฐบาลสมัยจอมพลถนอม กิตติขจร :	
	สืบทอดอำนาจ เจตนารมณ์ และความสัมพันธ์ แต่แตกต่าง (ปี 1963-	
	1973)	57

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	3.2 ความสัมพันธ์เปลี่ยนแปลง ที่แตกต่าง :	
	ยุคปลายสงครามเวียดนาม (ทศวรรษที่1970)	63
	3.3 ความสัมพันธ์เปลี่ยนแปลง ที่แตกต่าง :	
	ยุคสงครามกัมพูชา (ทศวรรษที่ 1980)	70
	3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา	
	ภายหลังสงครามเย็น (ต้นทศวรรษที่ 1990)	75
4. ความ	งสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา (ปี 1989 – 1997)	
: จาก	าพันธมิตรที่ใกล้ชิด สู่ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ	82
	4.1 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย	
	: ปัจจัยประการสำคัญในการปรับความสัมพันธ์	87
	4.1.1 นโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า	
	(Turning Indochina from a battlefield into a market place)	
	ของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ (ปี 1988-1990)	93
	4.1.2 แนวคิดการจัดตั้งเขตการค้าเสรือาเชียน	
	(ASEAN Free Trade Area หรือ AFTA)	
	ของรัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน (ปี 1991 -1992)	95
	4.1.3 การขยายความร่วมมือระหว่างประเทศกับกลุ่ม	
	ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลักดันกรอบ	
	ความร่วมมืออนุภูมิภาคต่าง ๆ (Sub-regional economic cooperation)	
	ของรัฐบาลนายชวน หลีกภัย (ปี 1992-1995)	95
	4.1.4 การสานต่อแนวนโยบาย การเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค	
	และการสนับสนุนการรวมตัวของอาเซียนอย่างเข้มข้น	
	ในรัฐบาลสมัยนายบรรหาร ศิลปอาชา (ปี 1995-1996)	96
	4.2 ปัญหาความขัดแย้งทางการค้าระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา	99
	4.2.1 ความสำคัญของตลาดสหรัฐอเมริกาต่อไทย	99
	4.2.2การตอบสนองและท่าที่ของไทย	
	ในกรณีปัญหาความขัดแย้งทางการค้ากับสหรัฐอเมริกา :	
12	พยายามแก้ไข เพื่อรักษาผลประโยชน์ทางการค้า	104

### สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5.1 พัฒนาการทางเศรษฐกิจไทย และการเปลี่ยนแปลง	
: จากยุครุ่งเรื่อง สู่การล่มสลายทางเศรษฐกิจ	110
5.1.1 การเปิดเสรีทางการเงิน โดยไม่มีสถาบันและมาตรการ	
ที่ควบคุมอย่างเหมาะสม	112
5.1.2. การใช้เงินกู้ต่างประเทศอย่างไม่เหมาะสม	114
5.1.3. ความอ่อนแอของระบบสถาบันการเงิน	116
5.1.4. ภาคการผลิตขาดความสามารถในการแข่งขัน	117
5.1.5. ความบกพร่องของนโยบายเศรษฐกิจมหภาค	120
5.1.5.1 นโยบายการเงินการคลังขาดวินัย	120
5.1.5.2 นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนขาดความยืดหยุ่น	120
<ol> <li>การปรับตัวสู่การพึ่งพาสหรัฐอเมริกาทางเศรษฐกิจของไทย</li> </ol>	
ในระดับที่เพิ่มมากขึ้น	127
5.2.1 ความจำเป็นของการพึ่งพาและขอความช่วยเหลือ	
กับท่าทีที่เฉยเมยของสหรัฐอเมริกาในรัฐบาล	
สมัยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธิ์ (ปี 1997)	128
5.2.2 การปรับเปลี่ยนเป็น <b>รัฐ</b> บาลของนายชวน หลีกภัย (ปี 1997-2000) :	
การเป็นเด็กดีของ ไอ เอ็มเอฟ และการเปลี่ยนแปลง	
ท่าทีของสหรัฐอเมริกา จากความเฉยเมย	
เป็นการสนับสนุนอย่างใกล้ชิด	137
5.3 ความล้มเหลวในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจกับพลังชาตินิยม :	
สาเหตุสำคัญของการเปลี่ยนแปลง	151
6. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา (2001)	
: สู่เส้นทางการพึ่งพาตนเอง	165
6.1 Thaksinomics ความแตกต่างที่กลายเป็นจุดหักเห ?	166
6.1.1 บทวิเคราะห์ว่าด้วย เพราะอะไรจึงเป็น Thaksinomics	175
6.1.2 บทวิเคราะห์ว่าด้วย คำถามเกี่ยวกับการเป็น Thaksinomics	176
6.1.2.1 ชาตินิยมในบริบทที่แตกต่าง : วิเคราะห์ความเป็น	
ชาตินิยมของไทยโดยเปรียบเทียบเหตุการณ์เดือนตุลาและ	
วิกฤตเศรษฐกิจปี 1997	176
- 6.1.2.2 ความกังขาเกี่ยวกับการเป็นนักธุรกิจใหญ่ของนายกรัฐมนตรี	
และคณะ : A Country is a company, A PM is a CEO	179
6.2 การดำเนินตามแนวทาง Thaksinomics	180
6.2.1 นโยบายด้านเศรษฐกิจ : นโยบายสองคู่ขนาน	
(Thaksinomics)	180

# สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	6.2.2 นโยบายด้านการต่างประเทศ : "เอเชีย"	
	ยุทธศาสตร์หลักการต่างประเทศไทย	189
6.3	ผลกระทบจากเหตุวินาศกรรม 9/11 ต่อแนวคิด Thaksinomics	193
7. บทสรุปแ	ละแนวโน้ม	201
7.1	บทสรุป : พลวัดแห่งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย	
แล	าะสหรัฐอเมริกาปี 1989 – 2001	203
	7.1.1. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา	
	ในช่วงปี 1950 – 1989	203
	7.1.2. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา	
	ในช่วงปี 1989 – 1997	204
	7.1.3. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา	
	ในช่วงปี 1997 – 2000	206
	7.1.4. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา	
	ในช่วงปี 2001	206
7.2	2 บทวิเคราะห์ : ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ	
วะเ	หว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา ปี 1989-2001	211
	7.2.1 ปัจจัยด้าน "เศรษฐกิจ" เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญ	
	ในการกำหนดและขับเคลื่อนทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ	
	สหรัฐอเมริกา	211
	7.2.1.1 ปัจจัยหลัก คือ เศรษฐกิจ	211
	7.2.1.2 ปัจจัยเสริมคือ ความมั่นคง หรือการก่อการร้าย	211
	7.2.2 การทำงานร่วมกันของปัจจัยต่าง ๆ	212
	7.2.3 ข้อสังเกตที่น่าสนใจ	213
	7.2.4 ประเภทของสถานการณ์ที่กำหนดการพึ่งพากันระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐ	
	อเมริกา	218
7.3	3 แนวโน้มแห่งความสัมพันธ์	219
รายการอ้าง	วอิง	226
ภาคผนวก.		
ประวัติย้ำขึ้	ยนวิทยานิพนธ์	

### สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 มูลค่าการค้า การส่งออก และนำเข้าระหว่างไทยกับ สหรัฐอเมริกา	
ในช่วงปี 1989 – 1996	2
1.2 ตารางแสดงผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	
เมื่อวันที่ 6 มกราคม ปี 2001	10
2.1 ดารางการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงระดับ และลักษณะ รวมถึงปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยน	
แปลงในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา ปี 1989-2001	38
3.1 การสรุปความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ที่สหรัฐอเมริกาให้กับไทย	
ระหว่างปี 1952-1955	50
4.1 อัตราการเจริญเติบโดของไทยโดยเปรียบเทียบกับ	
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (ปี 1981-1996)	84
4.2 การค้าทวิภาคีและดุลการค้าระหว่างประเทศไทยกับลาว กัมพูชา	
และเวียดนาม (ปี1986-1989)	90
4.3 รายการสินค้าไทยที่ถูกสหรัฐอเมริการะงับสิทธิ์ (1987-1991)	103
5.2 ฐานะหนี้ด่างประเทศ	115
5.3 แสดงมูลค่าการส่งออกของไทย ปี 1990-1996	117
5.5 การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน ปี 1996	118
5.6 ดัชนีชี้วัดการพัฒนาผลิตภาพของเศรษฐกิจไทยในช่วงเวลาต่าง ๆ	119
5.8 จำนวนเงินกู้ของสหรัฐอเมริกาต่อประเทศไทย	
และประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย	136
5.10 ดุลการค้าของไทยกับประเทศคู่ค้าหลัก (หนึ่งพันล้านบาท)	143
5.11 อัตราหุ้นส่วนชาวต่างชาติในธนาคารพาณิชย์ของไทย	146
5.12 การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจในปี 2540-2543 (ประมาณการ)	148
5.13 อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของไทยปี 1996-2001	150
5.14 หนึ่ภาครัฐบาล	154
6.1 ความแตกต่างของแนวนโยบายของรัฐบาล พ.ต.ท.และรัฐบาลนายชวน ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย	174
6.2 เครื่องชี้เศรษฐกิจมหภาคของไทย (ปี 1997-2001)	182
6.3 อัตราการขยายตัวการส่งออกของไทยในตลาดโลก ปี 1989-2001	186
6.4 อัตราการขยายตัวและสัดส่วนของตลาดการส่งออกไทยในสหรัฐอเมริกา (ปี 1989-	
2001	187
6.5 อัตราการเจริญเติบโตของประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย	
(EAST ASIA – REAL GDP GROWTH)	<b>19</b> 5
6.6 เงินลงทุนโดยตรงจากด่างประเทศ (ปี 1997-2001) (หน่วย: พันล้านบาท)	196
7.1 ตารางการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงระดับ และลักษณะ รวมถึงปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยน	
แปลงในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา ปี 1989-2001	210

# สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
5.1 ยอดคงค้างของเงินให้กู้ยืมจากกิจการวิเทศธนกิจ ตั้งแต่ปี 1992-1997	114
5.7 ค่าเงินบาทภายใต้ระบ <sup>บ</sup> อัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว	
(2 กรกฎาคม 1997 – 10 กุมภาพันธ์ 1999)	132
5.9 อัตราการขยายตัวของการส่งออกของไทยต่อสหรัฐอเมริกา	
ในช่วงปี 1996-2000	143